KANNÁS ALAJOS

# KORMOS KÖVEK

KATOLIKUS SZEMLE

# KORMOS KÖVEK

KANNÁS ALAJOS

# KORMOS KÖVEK

VERSEK

KATOLIKUS SZEMLE
RÓMA 1957

*Copyright by KATOLIKUS SZEMLE* - Roma

Tip. Detti - Via G. Savonarola, 1 - Roma

*Az Ismeretlen Nemzedéknek:*
*a holtaknak s az élőknek.*

# 1

*Ha fényes lennék bárki észrevenne*
*Ha lenne hangom s fennen szólanék*
*ráfordíthatnám én is életemre*
*a sodródók s a bámulók szemét*
*de hajszolt árny vagyok csak és ha néha*
*hozzájutok hogy önmagam legyek*
*csupán a holdnak elfogyó karéja*
*hallgatja távolodó léptemet*

## 2

*A kezdet visszanyúlt a nyúzott multba*
*ezer gyökérrel szűrt szívott erőt*
*és szenvedésből lassan összegyúrta*
*a gyúló szenvedélyt a szenvedők*
*emlékeztek még sok torz éjszakára*
*tépett házakból részeg katonák*
*lányokat szedtek és a vér szagára*
*az asszonyokra kik a havon át*
*mezítláb söktek senkisem feledte*
*a szétvert álmokat hiába tervet*
*mert minden napnak mindig volt keresztje*
*és legtöbb élet útszélére hullt*
*a kínokból végső elszántság termett*
*szakadt a gát a kezdet volt a mult*

## 3

*A zaj leült az éj ölébe*
*figyelvén mit csinál a csend*
*de hirtelen a neszek népe*
*megjelent*
*suttogva settenkedve jártak*
*a kandi árnyak*
*s a titkok rongyai*
*mögül kiléptek fényes testtel*
*kiknek nevét ha jött a reggel*
*már ki sem merték mondani*

# 4

*A kezdetet nem tudja senki*
*mindig jöhet egy pillanat*
*mikor a mélyből felszakad*
*egy hang és nincs út visszamenni*
*nincs út tagadni nincsen várni*
*a lehetetlent megpróbálni*
*lehet mert nincsen lehetetlen*
*s a végesre a végtelenben*
*kigyúl egy újabb felelet*
*mindig jöhet egy pillanat*
*mikor a félés átszakad*
*és harangozni kezdenek*
*kik minden imát elfeledtek*
*a hosszú éjszakák alatt*

# 5

*Előbb csak ősz volt*
*félholt*
*sárga ősz*
*aztán a pernye szállt mint harmat*
*sok háztető riadtan földre ült*
*és záporként zuhantak*
*a csillagok és rőt betűk*
*omlott az éj omlott egy korszak*
*kik elhullottak*
*új alakba szöktek*
*omlott az éj hullott a csillag*
*s a füstös ősznek*
*üszkén kinyíltak*
*az őszirózsák*

## 6

*Ágyú dördült a felriadt galambok*
*a távol kékes kötőjébe hulltak*
*a hársak félve figyelték a hangot*
*amerről jött az utat*
*de mint a bokrokból kibújt a csend*
*s a térre visszaült a víg galambraj*
*egy szellő megjelent*
*a füstöt elsöpörte nyomban*
*talán így nem is vették észre*
*hogy térdre*
*omlott egy ház*
*és lenn maradt a porban*

# 7

*Fekete dél fekete árnyak*
*fekete szél tépi a fákat*
*fekete égen fekete nap*
*fekete gépek rikoltanak*
*fekete multat fekete mával*
*feketén mosnak fekete lányhaj*
*nő ki a kőből fekete jel*
*lett csak a város s nem felesel*
*senki a tűzzel mért harapott*
*tornyokat is meg parki padot*
*fekete város fekete dél*
*csak a halottak arca fehér*

# 8

*Előbb csak sóhajod szökött az útra*
*majd tétován kibújt*
*a kétely és a mult*
*mögűl a tűz s amint másodszor fújta*
*kürtjét a hajnal hirnöke*
*egy lettél lázzal és tömeggel*
*feszítvén szét az éjszakát*
*mint börtönét a rab*
*de felbuktál az őszi fák alatt*
*s a reggel*
*megint csak elmaradt*

# 9

*Az éjt már tankok tépték széjjel*
*a Körúton leöntve mésszel*
*mint roppant hóvirágok*
*halottak nőttek*
*de minden tört test*
*csak biztatott tovább*
*a nyirkos szemfedőnek*
*kisímult minden ránca*
*és fény tapadt*
*a mész alatt*
*a holtak homlokára*

# 10

*Jó volt egymás szemébe nézni*
*s hazugság nélkül kezdeni*
*jó volt az ésszel is remélni*
*s nem rejteni az emberi*
*arcot mint bűnt vagy férges rongyot*
*jó volt köszönni jó-napot*
*hinni hogy végleg összeomlott*
*egy kor s csak tiszta holnapok*
*sarjadnak újra jó volt járni*
*és önmagunkat megtalálni*
*is még maradt idő*

# 11

*Csepel körül kúszott az árok,*
*bozótként nőttek torlaszok*
*aki egy éjen át vigyázott*
*nappal Újpestre ment gyalog*
*csupán csudálni tisztúlt arcát*
*s nézni a társak hogyan tartják*
*a fegyvert és a holnapot*
*a vénebbek maguktól kezdtek*
*számolni szőni újabb tervet*
*és hinni is hogy minden talpra áll*
*Csepel körül kúszott az árok*
*mindenki éberen vigyázott*
*először volt tényleg övék a gyár*

## 12

*Nem fájt csak megzsondult a karja*
*halott mondta és betakarta*
*tizéves öccsét s lőtt tovább*
*ő meghökkenve fontolgatta*
*hogy mégis mit szól majd az anyja*
*hogy félkarját játéknál hagyta*
*érezte megbénul a válla*
*mosolygva gondolt nagymamára*
*ki mindig csókokkal kúrálta*
*elnyiszált tüskös ujjait*
*és hirtelen úgy megsajnálta*
*szegény biztos remegne szája*
*mert itt a csókja sem segit*

## 13

*Én nem hittem mások se hittek*
*sokan várták hogy egyre kisebb*
*szürkébb lesz majd a fény s kilobban*
*a forrongás a homlokokban*
*megalkuvásra várt a vén*
*de minden torlasz tetején*
*az ismeretlen nemzedék*
*tettekkel mondta el nevét*
*ők nőttek s a világ lett kisebb*
*mi nem hittünk ők mégis hittek*

## 14

*Kicsit kívül a lehetetlen*
*s az értelemtől húzott mesgyén*
*kicsit a foszló fellegekben*
*kicsit rózsálló ködbe veszvén*
*kicsit kancsítón szinte félve*
*kicsit vacogva mégis égve*
*kicsit kiváncsin kicsit fájva*
*úgy siettek mind a halálba*
*mint ahogy mentek iskolába*
*a vén tabáni fák alatt*

# 15

*Oly egyedül emelgetjük az éjt*
*mint kit halottnak hisz még a barát is*
*úttalanul vergődünk vaktában előre*
*sikos kapaszkodók és örvények felé*
*vérünkkel mutatjuk a megváltás útját*
*a halál sója az egyetlen íz szánkban*
*egyedül vívódunk az éjjel*
*mint ki elhullt a menekülőkből*
*s már a győzők rohanását is felszívta a távol*
*háztól házig csillagtól csillagig*
*vonszoljuk foszló álmainkat*
*kúszunk az Isten felé*
*s felettünk fodrozódó felhő-szemfedők*
*susognak a szabadulásról*

# 16

*A völgyet gyöngyszín pára védte*
*pókhálón hintázott a csend*
*lepelként harmat szállt a rétre*
*s a sarkokban is hamvas béke*
*szunyókált de mint megjelent*
*az első pír a mélykék égen*
*a falu felszökött serényen*
*szalonna sonka színig töltve*
*mézzel lekvárral lábas bögre*
*kalácsot is sütött a néne*
*s rakták batyukba és szekérre*
*vitték be Pestre ingyen adni*
*mentek s a ló farán garasnyi*
*foltként csimpaszkodott a nap*
*mert félt hogy Keleten marad*

# 17

*A holddal senki sem törődött*
*pedig lelopózott a térre*
*hol tizegynehányéves őrök*
*a döglött tankokon beszélve*
*szőtték a holnapot*
*... ha befejeztük ezt a forradalmat ...*
*géppuskák ugattak*
*s kifordult szemmel hallgatott*
*mindegyik ablak*
*s nem vette senki észre*
*amint a hold gyémántos glóriája*
*nyilván a szentek méretére szánva*
*le-lecsuszott a kis őrök fülére*

# 18

*A hóban apró lábnyomok szaladtak*
*s mint szálldosó szalagnak*
*lágy villanása minden lépés fénylett*
*de túl a térnek*
*kiégett sarkán megtorpant a nyom*
*s a golyóvert falon*
*megalvadt vér sötétlett*
*csak ennyi volt egy élet*
*s a hóban nem szaladt tovább a nyom*

## 19

*A város csipkebokra égett*
*a Hang is hívott hívott egyre*
*de minden Mózes közel s messze*
*félénken várt nem hitt a fénynek*
*a város csipkebokra égett*
*hívét a Hang hiába várta*
*s lassú izzással porrá égett*
*a Törvénytábla*

## 20

*Csak egy maradt a többi három*
*már felleg-tankokon viháncol*
*hajukban csillagok*
*a legkisebb meg tűzbe szórja*
*orosz tankönyvét s pisze orra*
*mint bíróké nagy ügybe tólva*
*büszkésen felragyog*

# 21

*Surrogtak vígan mint a fecskék*
*csipogva húzgálták az aknát*
*s a lompos hajnalt kiszínezték*
*fehér és sárga svájci sapkák*
*délben még kémények közt jártak*
*koránjött téli angyalok*
*alkonyra nem maradtak házak*
*s a rom pipázva hallgatott*
*de este már üvegbe dugva*
*benzínes csillagokat hordtak*
*s a Keletről futó tejútra*
*aknának felhúzták a holdat*

## 22

*Sovány tejétől sírt a gyermek*
*künn gépfegyver kapart*
*zsoltáros hangon énekelget*
*egy csip-csup ócska dalt*
*nincsen sírás motyog szilárdan*
*most mindenki adott*
*s egy képre rásimít anyásan*
*fekete szalagot*

## 23

*Csak álltak vártak és beszéltek*
*fogak körmök tépték a kérget*
*kéz kért a tank alól*
*az arcból nyúlós szürke mész lett*
*s a vérből barna por*
*megnőtt az éj lilás sötétet*
*húztak a csillagok*
*egy hang még sírt ahogy*
*bölcsőben sír az élet*
*csak álltak és beszéltek*

## 24

*A nagy nagy éjben sárga pontok*
*az ablakokban lángra bomlott*
*gyertyák susognak s reszketeg*
*megfonnyadt asszonyok vigyázzák*
*a holtak zsugorodó árnyát*
*s a növekvő kereszteket*
*a nagy nagy gyászban gyenge fények*
*vigyáznak úgy hogy nem remélnek*
*utat nyitni az éjeken*
*megfonnyadt arcok sárga lángok*
*mégis egy végtelen világot*
*mutatnak fel a végesen*

## 25

*Nem félt bár tudta hogy hiába*
*üres üvegtől nem gyúl lángra*
*a tank s tölténye elfogyott*
*és nem gondolt dicső halálra*
*csodára sem mely égbe rántja*
*s ragyogtatná mint csillagot*
*nem félt bár tudta éjszakára*
*az anyja már hiába várja*
*először lesz hogy elmarad*
*gyerekkezével a Dunára*
*intett s oroszul kiabálta*
*Szuez nem itt... magyar diákra...*
*s eltünt a hernyótalp alatt*

# 26

*A ködben hangok csonkja füstöl*
*a jaj megalszik mint a vér*
*s a téren felburjánzó füstből*
*kivillan egy-egy kéz s fehér*
*leányka-arc szemük kitárva*
*figyel készül a jeladásra*
*segítség jön már jönnek végre*
*csupán a füst szitál a térre*
*s kövekhez koppanó kapák*
*köpik a halottak szemébe*
*a világ végső válaszát*

# 27

*Hiába mondod hogy hiába*
*bevésődtek a kor falába*
*mint kőzetbe hullt levelek*
*a mélyben élnek élnek újra*
*s az idő lassan legyalúlja*
*a rájuk zúdult hegyeket*

## 28

*A drótokon búcsúzó fecskék*
*a naplementét*
*ökörnyál kötné águegyekhez*
*de lassan mégis jő az est*
*s amint a fecskék ellebegnek*
*egy öreg sírni kezd*

## 29

*A Golgotáról nem hallottak*
*a szőke kisfiúra vártak*
*ki díszes karácsonyfa ágat*
*visz a mennyekből minden jónak*
*de egyre késett csak az ablakon*
*hervadtak el a jégvirágok*
*az égő város*
*leheletétől és a nyom*
*az éjszakában azt jelezte*
*hogy az a kisfiú is felnőtt*
*s eljött az idő rózsás felhők*
*helyett a halálos keresztre*

## 30

*A vének vártak mint a télre*
*mely mindig megjön s mindent eltemet*
*fogatlan szájjal morzsolgatták félve*
*talán az Isten hogy hátha mégse*
*de jött a fergeteg*
*a vének várnak most is várnak*
*elásván mind a holtakat*
*várják hogy mindegyik halálnak*
*magvából újabb élet támad*
*a hó és jég alatt*

## 31

*Csak azt az arcot látnák egyszer*
*mely elfakulva félelemmel*
*s könnyel mosottan fénybe fogta*
*a híg és közömbös álomba*
*lesüppedt társak béna testét*
*s a végtelenség*
*egyűgyű bíztatását mely fehéren*
*villant minden olaj-levélen*
*a rángó szájat amint dadogott*
*legyen meg az akaratod*

## 32

*Nem félt beszélni akkor este*
*a zárban sem fordult a kulcs*
*elrejtett gyöngyeit feltette*
*mint mátka és a megfakult*
*megrokkant házak lábra kaptak*
*az ősz is mézet pergetett*
*s mint ablakok a hársfaszagnak*
*kitárultak az emberek*
*a város nem félt akkor este*
*nem voltak baglyok babonák*
*és búcsús bicskájával szegte*
*a legutolsó vacsorát*

## 33

*Reggelre nem maradt a téren*
*csak néhány szétlőtt barikád*
*reggelre kőre alvadt vérben*
*gurított füstből karikát*
*a hernyótalpon görgő nincsen*
*a csipkebokorból se Isten*
*szólítgatott csupán a dér*
*derengett mindegyik levélen*
*kihívón jeges jelmezében*
*megint keletről fújt a szél*

## 34

*Távolban géppuskák ugatnak*
*ott kezdődnek az emberek*
*a fák alatt futó pataknak*
*a csend felett*
*merengve súg a csipkerózsa*
*titkáról s megremeg*
*pirongva*
*mert áhítattal szereti*
*a rejtőzőt ki minden este*
*hozzájön félve dideregve*
*s az ért bogyókat leeszi*

## 35

*A friss romokra szemfedőnek*
*ködrongy került Budáról*
*a tankok jöttek egyre jöttek*
*horpadt mellű sikátor*
*állott elébük s gyerekek*
*csörgött a lánc a kövek nyögtek*
*és egyre újabb tankok jöttek*
*mint szennyes sárga ár*
*romok sikátor gyerekek*
*s röpcédulákat keresett*
*az újabb Bach-huszár*

## 36

*Ha él, ezren is kérték volna*
*ha győz imádnák mint napot*
*ha él faragnák száz szoborba*
*de így hogy szétroncsolt halott*
*csupán a lombok szórnak rája*
*egynéhány sárga*
*levelet*
*csodálták még a harcot állta*
*de mint minden kor cirkuszába*
*az elbukottnak nem jut pálma*
*s futnak tovább a szekerek*

## 37

*Egy holt*
*fölé egy árny hajolt*
*a hold*
*lecsordult szén haján*
*egy holt felett*
*fénnyé őszült az árny*
*az Anyja tán*

## 38

*Egy harmonika sirdogált az éjben*
*az ősz csak hallgatott*
*a fuldoklókért imádkoztak szépen*
*az angyalok*
*s kik biztonságban voltak*
*a holtak*
*kövek közt holt mag*
*s a jaj*
*kihal*
*csupán az asszonyok*
*motyogtak mért nem*
*az ősz csak hallgatott*
*s egy harmonika sirdogált az éjben*

## 39

*Ha lenne szó én összeraknám*
*ha lenne szín kioldanám*
*ha lenne út a láva partján*
*végigfutnám s a holt tanyán*
*sírnám tovább a jajt s a vérnek*
*folytatnám alvadt mondatát*
*de nincsen szín és nincsen ének*
*mikor a halottak beszélnek*
*és égnek mind az éjszakák*
*csupán a tettben él a lélek*
*ha nem tagadta meg magát*

# 40

*A szögeknél a vér megalvadt*
*a jajnak*
*nem volt inalni teste*
*a messze*
*dombok mögött kecskék legeltek*
*a szögek tartották a holtat*
*s a lepelnek*
*már új gazdái voltak*
*és egykedvűn legeltek*
*a domb mögött a kecskék*
*egy percig sem keresték*
*a pásztort*

# 41

*A mongolt még megértheted*
*lökték hajtották s azt se tudta*
*hogy hol lett temető az utca*
*hogy Berlin vagy Közelkelet*
*gyújtotta rá a tankokat*
*de aki nyomdokába lépett*
*a magyar talál-é mentséget*
*valóban így lett boldogabb?*

## 42

*Állsz a hidon csak nézed a mélyet*
*zöld tükörén tört árny suhan át*
*hol van a lány a még csókra se érett*
*már a halál szövi szőke haját*
*víg kamaszok hova vitt a november*
*merre csörömpöl a marhavagon*
*ültök az éjben tar fejetekkel*
*vártok a fényre hallgatagon*
*állsz a hidon s már vádol a végük*
*vádol az élet a félbeszakadt*
*és ha te vinnéd innen a lényük*
*állsz a hidon s csalod önmagadat*

# 43

*Aranyfoguk rég őrzőik zsebében*
*tekintetük meg drótkerítést verdes*
*s míg égig ér már minden csillag ében*
*püffedt nyelvük a káposzták keserves*
*levén ha néha ízről álmodik*
*az őr rögtön továbblöki a csajkát*
*vágyuk már nem jut el a lányokig*
*s mint testük tetvek lelkük megrohanják*
*kétség remény e vézna istenek*
*és húzzák tépik megmaradt darabját*
*mint mardosó macskák a tyúkbelet*

## 44

*Az éjben lombok bukdácsoltak*
*az őszi tájék menekült*
*a holtak*
*márvány szeme hült*
*fakó fénnyel adott jelet*
*most már lehet*
*neked is szöknöd várnak*
*a szűkölők az árnyak*
*s egy szótól ékes holnap*
*csak zsákban vidd a holdat*
*magaddal hogyha hullnak*
*a díszletek se multad*
*se arcodat ne láthasd*

## 45

*Röpcédulákkal*
*elfutott a szél*
*a béna gyárak*
*dermedt gépeinél*
*jelentkeznek a megpörkölt kezek*
*a harcos éjeket*
*megalvadt nappalok takarják*
*pincét s a kertek alját*
*új Bach-huszárok áskálják kutatva*
*de csizmáiba fel a talpazatra*
*már sohasem léphet vissza*
*a bálvány*

# 46

*Opálos szemmel néz a hold*
*kémények árnya mászik*
*röhögve háztól házig*
*s a meghajolt*
*vén székesegyház tornya*
*keresztet ír a porba*
*amerre elkocog*
*a lány ki folyton foltozott*
*ruhákban járt, s most meztelen*
*kitört a téli estelen*
*és lázadón rikolt*
*opálos szemmel néz a hold.*

# 47

*Mint láthatatlan csatornákon*
*ha halk lapát neszez*
*vagy rozsda rág a börtönrácson*
*és roppan az eresz*
*az őszi ködben visszajárnak*
*hangjuknak zászlaját*
*feltűzik a körúti házak*
*sírnak a sárga fák*

# 48

*Egy ország ül az árok partján*
*nyál sercen tökmag roppan*
*s az ár a gátakat csavarván*
*vonyít a híg magosban*
*iszap takar be embert tornyot*
*szittyós hajúk a házak*
*hinnéd hogy minden összeomlott*
*de szivárványt vet sok kis homlok*
*ólajtón halásznak*

## 49

*Egyszer a csillag hirdetett*
*megújuló világot*
*és tisztelték a kisdedet*
*szelíd háromkirályok*
*egyszer megint csak csillag hozta*
*hírül hogy nyílnak új kapuk*
*a zászló-csillag volt a pósta*
*a csillagok helyén a lyuk*

## 50

*A csobbanás sóhajnyi volt csak*
*s a holdat*
*a víz rezgése szerteszórta*
*vak csillagok lesték az éj neszét*
*s amint megint kiült a tóra*
*a hold hajója*
*valami végetért*

# 51

*Mint lomha medve ing a vár*
*patinás a lánca*
*örvény alól is kitalál*
*s a sírokból kiássa*
*önnön csontját az élet*
*a város körbe lépked*
*rabként morog a fagyra*
*de túl telen s a zengő jégen*
*egy lány suhan fényes-fehéren*
*virágmellét mutatva*

# 52

*Ében nyílként a kékbe lőve*
*fecskék suhannak szöknek ők is*
*borzong a bokrok sárga bőre*
*az ősz magának érlelődik*
*fogak hullnak a boronából*
*mégcsak nem is legyint a gazda*
*egy tolvaj térdig fényben gázol*
*s körtéit sorban elhullatja*
*skarlátszín égalj felé húznak*
*lomhán a görbehátú dombok*
*hasoncsúsznak a dűlőutak*
*az ökörnyál búcsút se mondott*
*a gémeskút meg vödrét rázza*
*csoszog a szél de költő ludak*
*nyugalma borult a tanyákra*
*hallgatnak várnak nem mozdulnak*

## 53

*Csupán az út és semmi több*
*csupán a szél s az esti köd*
*valami mindig elkisér*
*talán a köd talán a szél*
*valami mindig megmarad*
*talán jövő talán a múlt*
*talán a szélvert fák alatt*
*csupán az út*

## 54

*Látszólag minden elveszett*
*szög járt át csontot és kezet*
*meghalt a mozdulat*
*csupán epe maradt s ecet*
*s elállották a győztesek*
*a városkapukat*
*látszólag minden végetért*
*a tövisekre égett vért*
*legyek lepték a zsoldos játszott*
*de éltek mind a tanítványok*

## 55

*Én nem látom be terved mélyét*
*Pilátus körme véres*
*ha nem tellett be még a mérték*
*és újabb szenvedéshez*
*ácsoltatsz új kereszteket*
*Fiad hiába vérzett*
*holt nép megváltó nem lehet*
*nekik még kell az élet*
*nekik szeretni kell az utat*
*járják a földön végig*
*a büntetést kitől tanultad*
*Uram bocsáss meg nékik*

# 56

*A nyírfák szürke arccal néztek*
*megállt a szorgos szélmalom*
*a rétre lapultak a fények*
*s a lompos tankok sebet téptek*
*a macskaköves utakon*
*néhány tanyából pernye s füst száll*
*vacogva kelt az őszi rozs*
*a fák hegyén lengő ezüst szál*
*szétfoszlik legtöbb lomb piros*
*vagy sárga mint a vén Tisza*
*amely dohogva délre baktat*
*csupán Fekete Mária*
*mosolyg szelíden minden vad had*
*tatár török labanc meg német*
*eltűnt s aztán egy új tavasszal*
*a bujdosók is visszatértek*